

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/5/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113223882
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8113223882.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove vo veci žalobcu: PROFÍ CREDIT SLOVAKIA, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, 824 26 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho č. 16, Bratislava, proti žalovaným: I. D. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX A. XXX, 2. G. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXXX/X, XXX XX P., t.č. XXX XX A. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných OZ právna pomoc spotrebiteľom, Sofijská 13, Košice, IČO: 42 247 268, právne zastúpeného JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom, so sídlom Stará Baštová 2, Košice, o zaplatenie 1.005,02 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 9C/156/2013-87 zo dňa 16.10.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka.
- II. Účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) žalobu zamietol a zaviazal žalobcu zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania v sume 138,90 Eur, a to k rukám jeho právneho zástupcu do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení uviedol, že podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 16.08.2013 sa žalobca domáhal na žalovaných zaplatenia sumy vo výške 1.005,02 Eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. Na podporu žalovaných do konania vstúpil vedľajší útočník OZ - právna pomoc spotrebiteľom, ktorý vo svojom vyjadrení k žalobe vzniesol námietku premlčania. Súd prvého stupňa sa stotožnil s názorom vedľajšieho účastníka na strane žalovaných, prihliadol na námietku premlčania a žalobu žalobcu zamietol.

Vo vzťahu k náhrade trov konania uviedol, že ta by v konaní patrila úspešným žalovaným, ale ti si ju neuplatnili. Náhradu trov konania si však uplatnil vedľajší účastník vystupujúci na strane úspešných žalovaných. Súd prvého stupňa priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia v sume 138,90 Eur. V rámci trov právneho zastúpenia súd priznal odmenu podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie k žalobe) po 61,41 Eur za jeden úkon a režijný paušál 2 x 8,04 Eur.

Proti rozsudku, a to proti výroku o trovách vedľajšieho účastníka, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní poukázal na to, že napadnutý výrok je v rozpore s procesnou úpravou vedľajšieho účastníctva a úpravou náhrady trov konania. Náhrada trov v sporovom konaní sa spravuje primárne zásadou úspechu, popri ktorej zákon pripúšťa niektoré výnimky (§ 142 ods. 2, 3; § 144, § 146 ods. 2 O.s.p.). Z hľadiska výsledku konania vedľajší účastník nemá vo vzťahu k úspechu či neúspechu v tomto konaní žiadny vzťah a teda z rozhodnutia o veci samej mu neplynie žiadne právo či nárok, ani

nie je a nebol povinným na plnenie spoločne s odporcom. Ustanovenie § 93 ods. 4 veta prvá O.s.p. neznamena vytvorenie „ďalšieho plnohodnotného“ účastníka v konaní, ale predstavuje len právny rámec postavenia vedľajšieho účastníka z hľadiska dôvodu, pre ktorý tento do konania vstupuje. To je účel priznania procesných práv vedľajšiemu účastníkovi. Nie je možné na základe ustanovenia § 93 ods. 4 O.s.p. aplikovať zásadu úspechu v tomto konaní pri rozhodovaní o náhrade trov vedľajšieho účastníka, lebo ten vo veci samej úspech alebo neúspech v konaní nemal. Dodal, že uplatnenie nároku na náhradu trov konania vedľajším účastníkom je v tomto prípade aj v rozpore s dobrými mravmi a predstavuje výsledok účelovosti jeho postupu a zneužívanie ust. § 93 ods. 2 až 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) evidentne motivovaného snahou o dosiahnutie prospechu titulom uplatnenia náhrady trov konania.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 O.s.p., vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam o neúčelnosti úkonov právnej služby, odvolací súd poznamenáva, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravdila v spore, uspel, má, zásadne, právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom v spore, ako i skutočnosť, či nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 150 O.s.p.; nie je rozhodujúce, či je tomu tak pri uplatnení práva alebo jeho bránení.

Je potrebné vziať na zreteľ, že účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou ich priznania. Podmienkou je, že ide o výdavky potrebné na uplatňovanie, či bránenie práv účastníka konania. Súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť.

Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravdila nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze.

Zo spisu jednoznačne vyplýva, že občianske združenie OZ právna pomoc spotrebiteľom oznámilo dňa 05.01.2014 vstup do konania ako vedľajší účastník na podporu žalovaného (čl. 27) podľa § 93 ods. 2 O. s. p. s tým, že podľa § 93 ods. 4 O. s. p. má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom koná iba sám za seba. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vedľajší účastník vo svojom vyjadrení zo dňa 16.01.2014 (čl. 40-42) vzniesol námietku premlčania celej pohľadávky žalobcu. Súd prvého stupňa prihladol na vznesenú námietku premlčania a žalobu žalobcu zamietol.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve“ (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania“ tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatkového protokolu“).

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09). Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka a jeho práve na náhradu trov konania.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Vedľajší účastník ako osoba konajúca sama za seba bol z procesného hľadiska plne úspešný, a preto mu náhrada trov konania prináleží.

Vo svetle princípu vychádzajúceho z čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je plne opodstatnené priznať združeniu náhradu nákladov za úspešné presadenie spotrebiteľského práva.

Odvolací súd poukazuje na to, že vedľajšia intervencia vo svetle § 93 ods. 2 O.s.p. je ďalším z nástrojov ochrany spotrebiteľa, ktorý síce explicitne odporúčaný v smernici Rady 93/13/EHS nie je, ale nič nebránilo členským štátom nad rámec smernice upraviť mechanizmy, ktoré zväžia ako efektívne. Takáto možnosť vyplýva z čl. 8 citovanej smernice.

Podľa čl. 8 smernice Rady 93/13/EHS „členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Rovnako Európska komisia vo svojich pripomienkach v bode 21 v prejudiciálnom konaní vedenom pod C-470/12, POHOTOVOSTĚ/R. uvádza cit. „Smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny súd pripustil vstup združenia na ochranu spotrebiteľov ako vedľajšieho účastníka v exekučnom súdnom konaní.“

Vedľajšiu intervenciu vníma Európska komisia ako jeden z prostriedkov na ochranu práv spotrebiteľov a niet dôvodu ho vylučovať z prostriedkov ochrany zameraných na dosiahnutie cieľov podľa smernice Rady 93/13 EHS vrátane čl. 7 ods. 1.

Podľa čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Niet dôvodu u právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľov vylučovať ich z právnej ochrany, ktorej súčasťou je aj náhrada ich nákladov v občianskom súdnom konaní. Súdna moc v podstate ani nemá možnosť ako podporiť združenia na účely čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako tým, že sa združeniam prizná náhrada ich nákladov.

Pokiaľ ide o aplikáciu uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 5/2013 týkajúceho sa trov konania v tzv. hromadných veciach, je potrebné konštatovať, že v predmetnej veci vedľajší účastník (jeho právny zástupca) v písomnom vyjadrení zo dňa 24.02.2014 namietal výšku dohodnutých úrokov v sadzbe 140,11 %, ktoré považoval za neprimerane vysoké, za odporujúce dobrým mravom a zmluvu v tejto časti za neplatnú, teda v čase keď ešte neplatilo ustanovenie § 5b zákona č. 102/2014, ktorým bol novelizovaný zákon č. 250/2007 Z.z. Nešlo teda o rutinnú záležitosť pri zastupovaní vedľajšieho účastníka v tomto konaní, a teda o rutinné pôsobenie vedľajšieho účastníka ako také. Preto trovy konania v predmetnej veci na strane vedľajšieho účastníka je potrebné považovať za účelne vynaložené.

Preto postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný, a preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a úspešným žalovaným a ani vedľajšiemu účastníkovi na ich strane žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.